

JEF DENIJN, DE STER-BEIAARDIER

Les 8: Battle of the beiaardiers

De leestekst is verdeeld in 5 stukjes. Dit zijn de stukjes:

1. Herinneringen aan Jef Denijn
2. Wie was Jef Denijn?
3. Wat maakte Jef Denijn nou zo speciaal?
4. De beroemde concerten van Jef Denijn
5. De erfenis van Jef Denijn.

Opdracht A

- Verdeel de stukjes onder elkaar. Ieder leest 1 stukje.
- Als ieder zijn of haar eigen stukje goed heeft gelezen, vertellen jullie om de beurt aan elkaar wat er in je stukje stond. Je vertelt niet alles: je vertelt het belangrijkste.
- Jullie maken om de beurt aantekeningen op 1 blaadje. Dus als leerling 1 vertelt, maakt leerling 2 aantekeningen. Daarna vertelt leerling 2 en geeft het blaadje aan de volgende. Die maakt aantekeningen. En zo verder.
- Aan het eind hebben jullie 1 blaadje waarop de belangrijkste feiten uit het leven van Jef Denijn staan.

De belangrijkste vraag die jullie samen gaan beantwoorden is:
Waarom is Jef Denijn de beroemdste en beste beiaardier aller tijden?

Opdracht B

Luister samen naar de muziek van Jef Denijn.
Denk telkens aan alles wat je nu weet van hem, aan hoe bijzonder hij is.
Hoor jij ook hoe mooi zijn muziek is?

Opdracht C

Bedenk hoe jullie Jef Denijn en zijn muziek presenteren aan de rest van de klas.
Het wordt een muziek battle en jullie willen dat Jef Denijn wint!
Hoe gaan jullie daarvoor zorgen?
Vertel de mooiste verhalen en zorg dat de muziek echt indruk maakt!

JEF DENIJN, DE STER-BEIAARDIER

Les 8: Battle of the beiaardiers

In dit huis in Mechelen heeft Jef Denijn gewoond. Dat vindt iedereen erg bijzonder, daarom hebben ze het op een gevelsteen gezet:

Op een dag kon hij geen leerling vinden en toen stuurde hij zijn zoon Jef, die toen 19 jaar oud was, de toren op. Jef kende maar drie liedjes en die speelde hij drie keer achter elkaar (met lange pauzes ertussen). Zo kreeg hij een uur vol. Je kunt je voorstellen dat hij daar wel flink heeft zitten zweten.

Herinneringen aan Jef Denijn

Jef Denijn leefde meer dan honderd jaar geleden en was toen de wereldberoemde stadsbeiaardier van Mechelen (in België). Hij was de stichter en directeur van de beiaardschool in Mechelen.

De Koninklijke Beiaardschool Jef Denijn is nog steeds heel belangrijk. Denijn was zelf ook leraar en hij schreef muziek. Hij heeft de beiaardkunst vernieuwd. Niet alleen het spelen, maar ook de techniek van de beiaard. Daarom wordt hij de aartsvader van de moderne beiaardkunst genoemd. Bijna alle beiaarden in Amerika en Nederland zijn nu gebouwd volgens de ideeën van Jef Denijn.

In Mechelen is een Jef Denynplein, in twee dorpen in België is er een Jef Denijnstraat en in een ander dorp is een Jef Denijnlaan. In 2012 was het Jef Denijnjaar in België. Toen werd de beroemde componist en beiaardier uitgebreid herdacht. Zijn muziek wordt nog altijd gespeeld.

Wie was Jef Denijn?

Adolf Denijn, de vader van Jef, was de stadsbeiaardier van Mechelen. Een Engelse dominee en muzikant die hem een keer hoorde spelen, zei dat hij 'de grootste onder de levende beiaardiers' was.

De beiaard van Mechelen was een goed instrument, bijna alle klokken waren gegoten door de beroemde Pieter Hemony. Adolfs zoon Jef studeerde voor ingenieur. Maar vader Adolf werd langzaam blind en moest steeds vaker leerlingen vragen om hem te vervangen.

JEF DENIJN, DE STER-BEIAARDIER

Les 8: Battle of the beiaardiers

Maar... hij kwam er zo ook achter dat hij het spelen heel erg leuk vond. Hij kreeg nog wat meer les van zijn vader en al gauw werd hij er echt goed in. En zo werd Jef op 1 januari 1887 de stadsbeiaardier van Mechelen.

Wat maakt Jef Denijn nou zo speciaal?

Jef kon goed spelen, maar hij was ook heel technisch (hij studeerde niet voor niets voor ingenieur). In die tijd waren veel mensen bezig met bedenken hoe ze de beiaard konden verbeteren. Juist in die jaren werden allerlei andere muziekinstrumenten moderner en beter bespeelbaar gemaakt. En Jef lukte dit voor de beiaard.

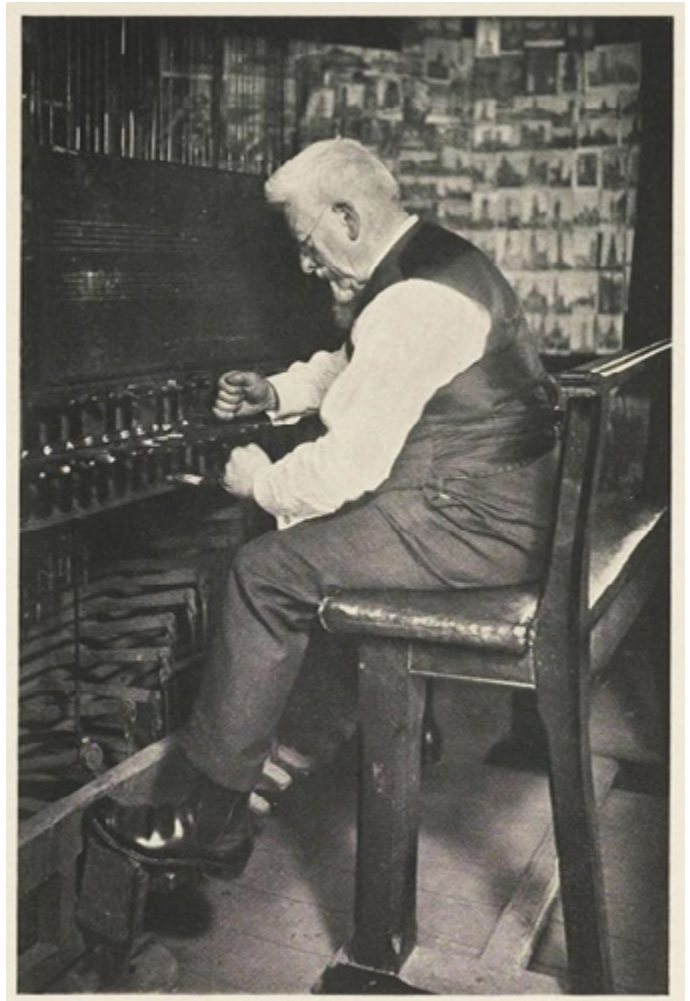
De beiaard werkt doordat de klepel door een draad tegen de klok wordt getrokken. Dat gebeurt als de beiaardier een toets van het klavier indrukt. Jef veranderde de verbinding van de draad naar de klok en het klavier. Hij kon zo de klepel sneller achter elkaar tegen dezelfde klok slaan. Ook kon hij de klepel zacht en hard laten slaan.

En dat kwam allemaal goed uit, want er was inmiddels muziek in de mode geraakt, die niet meer zo goed paste bij de oude manier van spelen. En je begrijpt dat de mensen, net als nu, wel graag een beetje bij de tijd wilden blijven: jij wilt ook niet de hele dag naar hits uit de vorige eeuw luisteren...

De vernieuwingen van Jef Denijn zijn tot de dag van vandaag belangrijk. Bijna alle beiaarden in Nederland en Amerika zijn gebouwd naar zijn ideeën.

De beroemde concerten van Jef Denijn

Jef kon met zijn nieuwe, gemoderniseerde klavier ontzettend goed spelen én hij speelde muziek die toen mooi werd gevonden. Het stadsbestuur had dit al gauw in de gaten en ze vroegen hem om op maandagavond concerten te gaan geven. Dat was iets heel bijzonders: de beiaard was nog nooit gebruikt voor concerten.

Jef Denijn bespeelt het klavier in de Sint Romboutstoren in Mechelen, hij is hier al behoorlijk oud.

JEF DENIJN, DE STER-BEIAARDIER

Les 8: Battle of the beiaardiers

Aan het begin stonden er op maandag altijd maar een paar mensen te luisteren. Maar Jef ging door en er kwamen vanaf 1902 steeds meer mensen... De journalist en dichter Karel van de Woestijne was erbij in 1906 en hij schreef in de Rotterdamse Courant dat Jef Denijn de man was 'die de stenen doet wenen en zingen'.

Jef Denijn was een internationale beiaard-ster geworden. Van heinde en verre kwamen de mensen naar Mechelen om op maandagavond naar zijn concerten te luisteren.

De Sint Romboutstoren in Mechelen. Het plein en de terrassen zaten altijd helemaal vol met luisteraars van de concerten van Jef Denijn.

De erfenis van Jef Denijn

Eeuwen lang was de beiaard super populair geweest. In alle steden hoorde je overal klokken slaan en luiden en tingelen en klingelen. Maar toen Jef geboren werd in 1862, vonden nog maar weinig mensen de beiaard leuk.

De klokkengieters konden geen goede beiaarden meer gieten. Ze waren allemaal vals. Niemand wist meer hoe je klokken moest stemmen. De mensen waren ook niet meer geïnteresseerd in muziek uit torens: ze gingen liever naar een concertzaal, waar ze lekker binnen konden zitten en muziek horen waar ze zelf voor gekozen hadden. Veel mensen vonden de beiaard maar 'volks' en de muziek niet meer interessant.

De Koninklijke Beiaardschool Jef Denijn in Mechelen.

Door Jef Denijn is de beiaardmuziek weer populair geworden. Hij heeft de beiaard vernieuwd en hij speelde er andere muziek op. Bovendien heeft hij een school gesticht.

Toen hij 50 jaar werd stond Denijn op het toppunt van zijn roem. De Mechelse stadsbestuurders vonden het tijd om te zorgen voor goede opvolgers. Ze vroegen hem om een beiaardschool te stichten. Die school kwam er, in 1922. Het was de allereerste school ter wereld waar je voor beiaardier kon studeren. Tot aan zijn dood in 1941 is Jef Denijn directeur van de school geweest.

JEF DENIJN, DE STER-BEIAARDIER

Les 8: Battle of the beiaardiers

Luister samen naar Jef Denijn

Muziek van Jef Denijn die speelt op de Sint Romboutstoren in Mechelen. Het is heel bijzonder dat je hem zélf hoort spelen, want ze hebben een langspeelplaat gemaakt van een concert. Maar die plaat is ook al weer oud en hij kraakt vreselijk....

<http://www.carillontorens.com/denijn002.htm>

Heel erg beroemd en geliefd was een stuk dat Denijn vaak speelde en dat pas na zijn dood is opgeschreven. Het heet het 'ongeschreven preludium' (omdat hij het zelf dus altijd uit zijn hoofd speelde): <https://www.youtube.com/watch?v=HYV794k1bHw>

Jef noemde dit zelf 'de ziel der klokken'.

Bronnen voor dit verhaal

- Zingend Brons, Luc Rombouts
- <https://www.svm.be/content/denyn-jef>
- <https://beiaardschool.mechelen.be/>
- https://nl.wikipedia.org/wiki/Jef_Denyn
- <http://www.carillontorens.com/>